

Sygn. akt II CK 399/05

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Zarządu R.(...) II w C. przeciwko R.(...) II w C.

o uchylenie uchwały, po rozpoznania na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2005 r., kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 15 grudnia 2004 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie apelacyjne w zakresie rozprawy z dnia 15 grudnia 2004 r. i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny zaskarżonym wyrokiem oddalił apelację pozwanej od wyroku, którym Sąd Okręgowy w P. uchylił uchwałę Walnego Zgromadzenia R.(...) w C. z dnia 16 stycznia 2004 r. dotyczącą wyboru likwidatora.

Z podstawy faktycznej wyroku wynika, że dnia 16 stycznia 2004 r. odbyło się Walne Zgromadzenie pozwanej spółdzielni, na którym podjęto uchwałę o postawieniu

spółdzielni w stan likwidacji i wyborze na jej likwidatora T. W. W chwili wyboru T. W. pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej spółdzielni, z której zrezygnował na Walnym Zgromadzeniu w dniu 18 lutego 2004 r.

Statut pozwanej spółdzielni stanowi, że nie można być jednocześnie członkiem Rady Nadzorczej i Zarządu tej samej spółdzielni i przewiduje odpowiednie zastosowanie tej zasady do likwidatora spółdzielni (§ 49 i § 63).

Sądy obu instancji uznały, że zaskarżona uchwała zapadła z naruszenie prawa i statutu pozwanej spółdzielni. Zarówno z prawa spółdzielczego (art. 119 § 1 w zw. z art. 56 § 1), jak i przytoczonych paragrafów statutu spółdzielni wynika, że nie można być jednocześnie likwidatorem spółdzielni i członkiem jej Rady Nadzorczej. Uchwała o wyborze T. W. na likwidatora spółdzielni, mimo że w chwili wyboru był on członkiem Rady Nadzorczej, została zatem podjęta z naruszeniem wskazanych przepisów prawa i postanowień statutu spółdzielni.

W kasacji, opartej tylko na drugiej podstawie z art. 393¹ k.p.c., pełnomocnik pozwanej zarzucił naruszenie art. 379 pkt 5 k.p.c. polegające na pozbawieniu skarżącej możliwości obrony swych prawa na skutek przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej, w której - z powodu nieprawidłowego zawiadomienia - nie wzięła ona udziału. Powołując się na tę podstawę, wniósł „o uchylenie zaskarżonego wyroku”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z akt sprawy wynika, że dnia 13 grudnia 2004 r., a więc przed rozprawą apelacyjną z dnia 15 grudnia 2004 r., wpłynęło do Sądu Apelacyjnego pismo pełnomocnika pozwanej, z którego wynika, iż członkowie Rady Nadzorczej reprezentujący w sprawie pozwaną spółdzielnię, nie posiadają żadnej informacji o toku postępowania w sprawie od czasu przekazania jej z apelacją Sądowi odwoławczemu w dnia 21 czerwca 2004 r.

Dnia 23 lutego 2005 r. Sąd Apelacyjny przywrócił pozwanej termin do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku oddalającego apelację z uzasadnieniem. Z protokołu rozprawy wyznaczonej w celu rozpoznania tego wniosku wynika, że księgowia spółdzielni, która podpisała dowód zawiadomienia pozwanej o terminie rozprawy apelacyjnej z dnia 15 grudnia 2004 r., nie przekazała tego zawiadomienia członkom Rady Nadzorczej.

W świetle tych ustaleń należy podzielić zarzut pozwanej, że postępowanie apelacyjne w zakresie rozprawy apelacyjnej jest dotknięte nieważnością postępowania. W judykaturze Sądu Najwyższego jest utrwalone stanowisko, że nieważność

postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. zachodzi wówczas, gdy strona procesu, wbrew swej woli, zostaje faktycznie pozbawiona możliwości działania (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 1961 r., 3 CR 953/60, „Nowe Prawo” 1963, nr 1. s. 117, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1999 r., II PR 371/65, OSNCP 1966, nr 10. poz. 172, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1999 r., II CKN 318/98 niepubl.). Ten przejaw nieważności występuje - co wielokrotnie podkreślano w judykaturze - np. w takich wypadkach, gdy strona w następstwie niezawiadomienia jej o terminie rozprawy, jednej albo bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku, nie może w niej wziąć udziału (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 1963 r., III CR 142/63, OSNC 1964, nr 7-8, poz. 172, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1967 r., II CR 412/66 niepubl.). Uzasadniony jest więc wniosek, że przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej w dniu 15 grudnia 2004 r. w przedstawionych wyżej okolicznościach pozbawiło skarżącą możliwości obrony swych praw, a tym samym stanowiło wadliwość powodującą nieważność postępowania. Dla oceny nieważności - co oczywiste - nie ma znaczenia fakt, czy stwierdzona wadliwość miała lub mogła mieć wpływ na treść wydanego wyroku (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000, nr 12, poz. 220).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy - na podstawie art. 386 § 2 w zw. z art. 393¹⁹ k.p.c. oraz w zw. z art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 13. poz. 98) orzekł, jak w sentencji wyroku.